

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Szell és Körber megállapodása.

Távirati tudósítás.

A mostani kiegyezési tárgyalások alapja az a megállapodás, melyre a két miniszterelnök első alkalommal jutott, mikor a király elé mentek és amely megállapodás a korona határozott tetszésével találkozott.

Ez a megállapodás, mint politikai tudósítónk éjjeli táviratában részletezi, a következő:

„Anélkül, hogy a két miniszterelnök bármi részletbe bocsátkoznék, megállapodnak abban, hogy a kiegyezést még a jelen év folyamán okvetlen megcsinálják, nehogy az 1899. évi 30-dik törvényezik, az ugynevezett Szell-féle formula akárcsak egy napig hatályba lépjen.

A részletekben a két fél nem fog olyan nehézségeket támasztani, melyek a megegyezést meg-hiusíthatnák és minden enged-ményért megfelelő rekompenciát

fognak egymásnak nyújtani. A megegyezés külső formája ez által változhatik, de a mérleg fel nem billenhetik egyik fél rovására vagy javára sem. *A megegyezést legkésőbb október hó második felében, vagy november hó első napjaiban fogják a képviselőházak elé vinni.*

Az új kiegyezés tartama 1903 január elsejétől számított tíz egy-másra következő esztendő.

Mint sarkalatos tételben előre megállapodnak, hogy az új megegyezés tartamára is fennmarad Szell formulájának intézkedése, hogy *csakis oly kereskedelmi szerződések köthetők a külállamokkal, melyek a kiegyezéssel egyidejűleg lejárnak.*

Ellenben eláll a magyar kormány attól az 1867-diki kiegyezésben gyökerező rendelkezéstől, hogy a kiegyezésnek Ausztriában is parlamentáris uton kell létrejönnie; megnyugszik abban, hogy Ausztria alkotmányos formában

kiztosítsa a viszonzosságot tíz évre. **A magyar kormány alkotmányos formának elismeri a 14. § alapján való életbeléptetést, miután ez a § is integráns része az osztrák alkotmánynak.**

A részletes tárgyalások azonnal megindítandók és mindaddig folytatandók, míg a részletekre nézve a fentebb jelzett formában megegyeznek.

Ime Körber és Szell urak megállapodása, mely tudósítónk megjegyzése szerint *bécsi* mérvadó körökben nagy tetszésre talált és amelybe Goluchowszky külügy-miniszter a külfölddel kötendő szerződések szempontjából is bele-nyugodott.

Azok, akik az u. n. nagy-hatalmi állásnak mindent alárendelnek, valamint azok, akik a két állam létére okvetlen szükségesnek tartják a kiegyezést, ezzel a megállapodással tényleg beérhetik; az adott helyzetben az *egyetlen* kibúvó.

Hihetetlen történet.

Irtá: **Molnár Ferencz.**

A délvidékről Pestnek robogó vonaton együtt jöttem egy nagyon tudós férfival, kinél a legalaposabb természettudományi műveltség a legmélyebb vallásossággal párosult, a tudós férfi a fény- és hótan leg-újabb hipotéziseiről is a legkitünőbbben volt tájékozva s egyben az újtestamentum összes csodáit mint csodákat magyarázta, nem a kiseszü hitelenek felületes cinizmusával, hanem a nagyszivü hívők biztos érvelésével. S mivel a fegyvertáram jóval kisebb volt az övénel, részint a daczos tagadás terére szorultam, részint pedig beismertem, hogy meggyőzött.

Egy állomáson kiszállt az egyik utitársunk. Arcból jött, s bizony valószínű volt, hogy meghalni ment haza. Mellbeteg, csontig aszott emberke volt, aki a halál felé közeledő emberek nagy számadását végezte, az egész uton hallgatagon nézett maga elé, s fáradsággal lélekezett.

— Szegény ember — mondta a tudós

férfi — ez se él már sokáig. A tébécé utolsó stádiuma...

S arról kezdünk beszélni, hogy egy napon mindnyájan elmegyünk innen, mert idegenek vagyunk ezen a földön. Idegenek és zsellérek, mint a biblia mondja Vita-közben daczosan mondtam:

— Isten akkor veszi el életünket, amikor akarja. Neki nincs szüksége az én beleegyezésemre, ha meg akar fosztani az életemtől. De nekem viszont az ő beleegyezésére nincs szükségem, ha meg akarok halni.

A tudós férfi mosolygott.

— Ugyan, ugyan.

— Igen. Ha akarom, egy percz mulva nem élek. Ez az én akaratomtól függ.

— Ugy. És honnan tudja ön, hogy Isten nem adta beleegyezését az ön halálához, sőt tovább megyek: hogy Isten nem akarta az ön halálát?

Honnan tudja ön, hogy Isten minden öngyilkosság előtt mosolyogva adja beleegyezését abba, hogy egy lángocska kilobbanjon a földi tüzekből? Honnan tudja,

hogy nem az ő rettenetes lélekzete oltja ki az életet a gögös emberből, aki azt hiszi, hogy maga futta el az élete lángját?

Hallgattam.

— Hallotta gróf Zarkavölgyi történetét? El fogom mondani: nem mint példát mert annak kumikus. De hasonlít a példához. Történetnek érdekes, bár kissé hihetetlen.

És ekkor hallottam utitársamtól gróf Zarkavölgyi esetét, a mely a következőképen hangzik:

— Gróf Zarkavölgyi Pál, miután anyagilag teljesen tönkrement s piszkos adósságokba keveredett, a hamis kártyázásra adta magát. Ez kisült róla s kaszinóban, s gróf Zarkavölgyinek külföldre kellett mennie. De már akkor lelkileg és testileg teljesen megtört, s pénz nélkül, becsület nélkül, betegem érkezett egy territeti fogadóba. Ott már az első napon belátta, hogy ezen a világon többé semmi keresni valója nincs. Gyermekei nem voltak, a felesége már rég elvált tőle, s gróf Zarkavölgyi úgy vélte, hogy senkinek se fog fájni, ha ő itt, ezen a szép vidéken föbelövi magát.

A „Bika“ szálloda bérletének megszűnése miatt

az összes berendezések és felszerelések hátralévő részei u. m. kávéházi márványasztalok finom fehérre festett vaságyak, mad-rácok, ezüstneműek, függönyök, finom flanel takarók, paplapok, tollpárnák s. a. t. úgy mint eddig d. e. 11-12. d. u. 3-6 óra közt állanak megvásárlás céljából az igen **Bika szálloda** bérlet-társaság. tisztelt vevő-közönség becses rendelkezésére.

A dolog e részével most nem foglalkozunk, de arról mégis fel kell világosítanunk a közönséget, hogy a megállapított módus tényleg vét az alkotmányosság ellen, még ha a 14. paragrafust alkotmányosnak el is fogadják.

Ez a § t. i. csak azt mondja, hogy a kormány az esetre, ha a parlament együtt nincsen, utólagos felelősség terhe alatt legfeljebb egy évi tartammal tehet törvénytől rendelkezőket, de ezeket még egy éven belül a parlament elé tartozik vinni. Ha tehát 10 évre léptetik életbe a § alapján a kiegyezést, már nemcsak a parlamenten kívül, hanem osztrák szempontból és alkotmányellenesen tették ezt és Magyarország az 1867-iki kiegyezésnek eddig meg nem változtatott alaptörvénye szerint szabad.

Erről a szabadságról Széll Kálmán a maga részéről lemondott és azt állítja, hogy a magyar képviselőház is el fog tekinteni a formától, ha a kiegyezés lényegében nem lesz károsabb az ediginél.

Majd meglátjuk!

Debreczen fejlődése.

Debreczen, 1902. aug. 26.

A „Debreczeni Ujság“ folyó hó 13-án, „Debreczen fejlődése“ címmel cikket közölt, melyet olvasva nem állhattam meg, hogy egy pár sorban hozzá ne szóljak a nagy nyilvánosság előtt a közügyek tisztá-

Tehát magára zárta a hálószoza ajtaját és leült leveleket írni. Három levelet írt s mindenik úgy kezdődött, hogy: „Mire ön e sorokat olvassa, én már...“ Az első levél a területi rendőrfőnököknek szólt s ebben a gróf arra kérte a rendőrséget, hogy ne bonczoltassák fel, s hogy az itteni temetőben tegyék nyugalomra. A második levelet volt feleségének írta, ebben bocsánatot kért és érzékenyen elbucszott tőle. A harmadik levél borítékján legfőbb hitelezőjének neve volt olvasható.

Mikor mindezzel készen volt, a leveleket letette az asztal közepére, táskájából elővette a tizenkétfőtűs finom angol revolverét s konstata, hogy mind a tizenkét golyó benne van. Aztán leült a karosszékre s gondolkodott, hogy miként löjje magát föbe. Szeretett volna egy pillanat alatt, minden fájdalom nélkül meghalni. Eszébe jutott, hogy a szájdaplásnak irányított golyó a legbiztosabb halál. Fölemelte tehát a revolvert s éppen ki akarta nyitni a száját, hogy a legbiztosabb helyre illesztesse a pisztoly csövét, mikor hirtelen megütötte a guta. Kezéből kiesett a revolver, meghalt.

Mikor másnap rája törték az ajtót, úgy találták halva, a karosszékekben. Mellette a földön a revolver, asztalán hárombucszó levél. A rendőrség egyideig titokzatos tüne-

zésához s ha ezt a legkisebb mértékben sikerül elérnem, úgy kedves szerkesztő ur, nem vettem hiába tollat a kezembe. — De térjünk a dologra.

A fent említett cikk írója egy világlátott idegennel körüljárta városunkat, a ki mindent szemügyre vett és aztán szives volt lehuzni rólunk a leplet. Hát igaz, ami igaz, mi is tudtuk azt jól, de a cikkben elhangzottak ellen annak idején nem tudtunk védekezni, mert a cikkben említett klikk csakugyan orránál fogva vezette városunk polgárságát.

Végre a klikk, hál Isten meghalt, halottról pedig vagy jót, vagy semmit se szólj.

Én se fogok a klikkról semmit sem szólni, csak konstata, hogy leledtek mindama hibákban, melyek városunk fejlesztését, felvirágzását akadályozták s így egészben és nem részben ők az okai városunk eladósodásának.

A baj tehát megvan! van pótdó szépen, van adóssága a városnak bőven, van kaszárnya elég s ezzel szemben csak két bérház nem jövedelmez semmit, tehát igen jól állunk, ezt bontsa ki a jövő — polgármestere!

Továbbá van még por is annyi, mint sehol a világon, de öntözésre vízvezeték, az már — nincs, hanem kövezet, az még a Rákóczy-utcában sincs, tehát ezen a téren is igen jól állunk. Ezen segítsen a jövő — polgármestere.

Erezzük, tudjuk és látjuk, hogy baj, teher az van elég, azt is tudjuk, hogy kik hagyták reánk örökül, de azt még nem tudjuk, hogy ki lesz az a böles férfi, ki Debreczent képes lesz a fent elsorolt bajaiból kiszabadítani.

Jó lesz előre gondoskodni róla azoknak, kik a terhet viselik, de különösen azoknak, kik a város ügyeit a közgyűlésen intézik.

Az elmúlt 6 év jó iskola volt mindnyájunknak, figyeltük, szemmel tartottuk mind-

ményre gondolt, mert a revolverből egy golyó sem hiányzott, testén a legszigorubb kutatással sem találtak lött sebet s az asztalon levő levelekről kétségen kívül bizonyosodott, hogy mind a hármat maga gróf Zakavölgyi írta.

Kénytelenek voltak abban hagyni a vizsgálatot, de a rendőrfőnök még hosszú éveken át mindig megvakarta a tarkóját, amikor erre a titokzatos esetre gondolt. Itthon voltak, akik azt mondták, hogy gróf Zarkavölgyi maga volt az ördög, mások úgy vélték, hogy e mögött is csalás rejlik s a gróf a koporsóból kiszökve, Amerikába ment, míg mások egyáltalán nem hitték el az egész történetet.

— Én se hiszem, — mondta erre harmadik utitársam, aki eddig egy szót se szólt. — És különben is egy ilyen bizarr históriával nem lehet filozófiai elveket magyarázni. Ez nem magyarázata az ön teóriáinak, hanem karrikatúrája. Ez nem kmoly dolog. Ez vagy roppant ritka véletlenség, vagy köznséges hazugság.

— Vegye, a minek akarja — jegyezte meg a tudós férfi, homlokán az istenfélők derűjével.

azokat, kik képesek, kik arra termettek, hogy városunk élére állva azt a mai viszonyok közt vezetni, kormányozni tudják úgy, hogy a fent elsorolt hiányok pótolása a pótdó leszállítását eredményezze.

Nem messze van már az az idő, midőn nemcsak egyesek, hanem a törvényhatósági közgyűlés fogja kimondani, hogy Komlóssy Arthur, városunk jelenlegi főjegyzője és polgármesterhelyettese a jövő embere, ki — melleleg említve meg — városunk minden csinyját-binját ismeri, ki szülővárosáért lelkesedik, ki nem csak itthon, hanem az egész országban ismertté tette mindenki által tisztelettel említett nevét, ki azt nézi, hogy van-e becsületed, tehetséged.

Persze egyeseknek az ilyen képzett és jellemzilárd ember nem igen kedves, de a város nagy közönsége örülhet, hogy magának nevezheti, mert benne bizhat s jelen zavaros helyzetében csak tőle, általa várhat szabadulást. —ván.

Debreczen város rendkívüli közgyűlése.

Kossuth-ünnep és szobor.

Debreczen, aug. 26.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága augusztus hó 28-ik napján, csütörtökön délután 4 órakor a városháza nagytanácstermében Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes elnökle alatt bizottsági rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgyak: 1. Budapest fő- és székváros közönségének városunkhoz intézett meghívása a folyó évi szeptember hó 19-ikén végbemenő Kossuth-mauzoleum alapköveteli ünnepélyre, tanácsi javaslattal.

2. A 121/8883—1902 bkgy. számú közgyűlési határozattal kiküldött Kossuth-ünnepélyeket rendező-bizottság, a folyó évi szept. 17-ére kitűzött debreczeni ünnepély sorrendjét bemutatta és indítványozza, hogy azon napon diszközgyűlés tartassék; idevonatkozólag tanácsi javaslattal.

3. Ugyanazon bizottság indítványa Kossuth Lajos Debreczenben felállítandó szobrára 10 éven át, évi 10—10,000 koronának megszavazása s 1903-tól kezdve a költségvetésbe felvétele iránt, tanácsi javaslattal.

4. Ugyanazon bizottság indítványa Kossuth Lajos életnagyságu és művészi kivitelü arczképének a város székházának közgyűlési terme részére megfestése iránt, tanácsi javaslattal.

5. Jelentés az általános házbéradó kérdésében folyó vegyes bizottsági felülvizsgálat költségeire 6000 korona póthitel engedélyezése tárgyában, tanácsi javaslattal.

6. Tanácsi előterjesztés a nagyerdei városi fürdő bérleténél előfordult személyváltozás tárgyában.

7. A világítási bizottság jelentése a városi légszuszgyárnál teljesített bővítési munkálatok befejezéséről és a bekerülési összeg elszámolásáról; tanácsi javaslattal.

8. A debreczeni önkéntes tüzoltótestület kérvénye „A testület fennállásának 25 éves története“ című munka nyomtatási költségének elengedése iránt, tanácsi javaslattal.

Egyház és iskola.

Hegedüs Sándor beiktatása.

Kiss Áron püspök meghívót kapott tegnap Antal Gábor dunántúli szuperintendenstől az egyházkerület új főgondnokának, Hegedüs Sándor volt miniszternek ünnepélyes beiktatására, mely szeptember 15-én fog megtörténni. Az ősz püspök, ha fontos ok miatt akadályoztatva nem lesz, megjelenik a diszes ünnepségen.

A gör. kath. hivek zarándoklása. A helybeli gör. kath. hivek ma reggel indultak utra, lelkészüket felkeressék, hogy a mária-pócsi kegyhelyet felkeressék. Ma éjjel Szakolyban pihennek meg, holnap déltől, holnap után délig a kegyhelyen időznek, haza pedig 29-dikén, az az pénteken este hét és nyolcz óra között érkeznek.

A nemzetközi diákkongresszus Debreczenben. Fráter Ernő, a Corda Fratres debreczeni igazgató konzula tegnap igen terjedelmes felhívást függesztett ki a főiskola portáján. A felhívás melegen kéri az ifjúságot, hogy a Nemzetközi Diákszövetség debreczeni kirándulását annak erkölcsi értéke szerint mérlegelje és kövessen el mindent a siker érdekében. Egyttal kéri a felhívás az ifjúságot, hogy mennél nagyobb számmal iratkozzék be a Corda Fratres tagjai sorába.

Lelkészválasztás. Vettük és készséggel közöljük a következő sorokat. Meghívás. Tisztelettel felkéretnek mindazok, kik városunk szülőtte, Diószegi Mihály gyantai lelkész urat óhajtják lelkészünkül, hogy f. hó 27-én szerdán délután 5 órakor a csizmadia áruccsarnok helyiségében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. E meghívó kapcsán említtük föl, hogy Diószegi Mihálynak, ki ekesszólásáról s tudásáról messze híres, szép számú hivei vannak, kik őt óhajtják, mint lelkészt, a nagytemplom katedróján látni és hallgatni.

Iskolai beírások A helybeli felső kereskedelmi iskola épületében (I. emelet, igazgatói iroda) aug. 28-ától szept. hó 3-áig a következő iskolákba lehet beiratkozni: a) A felső kereskedelmi iskola mindhárom osztályába. A javító- és pótló vizsgálatokat aug. 31-én és szept. 1-én veszik fel. A tanév megnyitása szept. hó 4-én d. e. 9 órakor lesz. b) A női kereskedelmi tanfolyamra. Az esetleges felvételi vizsgálatok szept. 1. és 2-án fognak megtartatni. A tanítás kezdete szept. 5-én délelőtt 9 órakor. c) Az új polgári fiúiskola I. és II. osztályába. Az eddig elő nem jegyzett tanulók csak szept. 2. és 3. napjain vétetnek fel. A tanterv-különbözeti és esetleges felvételi vizsgálatokat szept. 6-án veszik fel. A rendes tanítás szept. hó 9-én reggeli 8 órakor kezdődik. Hivatalos órák a beiratások idejére d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—5 óráig. Az igazgatóság.

Pályázat jogi tanszékre. A nagyvárad kir. jogakadémián Dr. Nagy Ernőnek, a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárává történt kineveztetése folytán üreedésbe jött a közjog-politikai tanszék. E katedra betöltésére Wlassics miniszter pályázati hirdetményt tett közzé, melynek egy példányát tegnap küldötte meg Kiss Áron püspöknek.

Az ev. ref. elemi iskolákban a tanulók beiratása szept. 1. 2. és 3 ik napjain d. e. 8—11 óráig történik. A múlt iskolai évben már iskolába járt tankötelesek azon tanteremben jelentkezzenek, melybe a múlt iskolai év folyamán jártak. — A beiratkozás alkalmával minden növendék az

országos tanítói nyugdíjalapra 30 fillért, a tanterem tisztogatási költségeinek fedezésére 1 koronát, együtt 1 korona 30 fillért lefizetni tartozik. — A felvételre ujonnan jelentkezők keresztelési és himlőoltási bizonyítványukat magokkal vinni kötelesek. — Felhivatnak az érdekelt szülők tanköteles gyermekeiknek a jelzett időben beiratására, nehogy a lakásukhoz közelebb eső tanteremben a felvehető létszáma kitelvéen, gyermekeik más és messzebb fekvő tanterembe járnak legyenek kénytelenek. Debreczen, 1902. aug. 25. Az ev. ref. iskolaszék elnöke.

Főiskolai élet. Nagynehezen bár, de mégis kezd élénkülni a főiskola. Az egyes tiszteletbeli állásokra már megkezdődtek a korteskedések Valamennyi tisztség között legnagyobb jelentőségű a joghallgatók segélyzőegyesületének elnöksége, mely a főiskolai ifjúság irányítását is magába foglalja. E tisztségre egyetlen komoly jelölt van, Ozory István harmadéves joghallgató, aki egyaránt bírja kollégáinak s a debreczeni irányadó köröknek szeretetét, s így reprezentálni is tudja a jogakadémiát. Megválasztatása csaknem bizonyos.

SPORT.

Dijas diszlövészet a nagyerdőn. A debreczeni polgári lövészegyesület szeptember hó 6-ik és 7-ik napján diszlövészetet tart a nagyerdőn. A lövészeti mindkét napon reggel 8 órakor, délután 2 órakor veszi kezdetét és tart délelőtt 12 óráig, délután pedig alkonyatig. A dijak 7-én az esteli zárlat után osztatnak ki. Szeptember 7-én déli fél 1 órakor a lövőházban közebed, melyre aláírások a titkárnál eszközzendők. Napi biztosok: 6-án Fürst Ödön és Szabó Sándor. 7-én ifj. Tóth Ferencz és Molnár Ferencz. [A dijak arany- és ezüstérmek drága diszítéssel.

A tornacsarnok megnyitása. A D. T. K. E. „Erő, Erély, Egyetértés” tornacsarnoka a nagy nyári pihenő alatt nem volt bezárva, de a tagok igen gyéren látogatták. Most, szeptember 1-én újra kezdetét veszi az igazi torna-szezon. Főiskolai hallgatók kedvezményes, 5 korona tagsági díj mellett látogathatják a gyönyörűen felszerelt csarnokot, melynek kitűnő vezetője ez évben is Tóth Mihály tornatanár lesz.

A debreczeni lövészegyesület közgyűlése. A debreczeni polgári lövészegyesület évi rendes közgyűlését augusztus hó 31-én, délután 3 órakor, az egyesület nagyerdei helyiségében tartja meg. Tárgyai a következők: 1. Jelentés az 1901-ik évről. 2. Számvizsgálók jelentése. 3. Egyesületi ügyész és három választmányi tag választása. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Esetleges indítványok

A polgári kerékpáros egyesülettől. Ez uton is értesitem a polgári kerékpáros egyesület tagjait, hogy társegyesületünk a „debreczeni torna és kerékpáros egyesület” szeptember 7. és 8-án rendezendő kerékpár versenyekre nevezéseiket, a mennyiben a versenyeken részt óhajtának venni, szeptember 1-ig Lasz gallner Kálmán ügyvivő elnök urhoz adják be. Bővebb felvilágosítással a tagoknak bármikor szolgálok. Fridvalszky R. titkár.

UJDONSÁGOK.

Debreczen.

Biró Lajos barátomat a nagyvárad *Szabadság* helyettes szerkesztőjét okos embernek, mint a ujságírónak ismerem. Élvezettel olvastam nagyon sok cikkét, írása azt a benyomást tette reám minden alkalommal, hogy az én fiatal kartársam nem a köznapi frázisok embere! Nem azért ír, hogy egy-egy ötletének extra vaganciájáról huszonnégy óráig beszéljenek, hanem azért, mert van meg-szívlelendő, okos mondani valója, a melynek — ez is kiváló érdeme — előkelő, választékos formát tud adni. Nagyon sajnálom, hogy a tegnapi naptól ez a jó vélemény, a mely elismerem, hogy egészen közömbös lehet Biró Lajos előtt, megváltozott bennem és őt is azok közzé a tollforgatók közzé kell sorolnom, a kik ötletszerűleg, mélyebb érték és tartalom nélkül irnak és csak azért irnak, mert az istenek azt rendelték az ujságíró tiszteül, hogy mindig és minden időben irjon! Irjon egészen addig, a mig irógörccs nem lepi meg jobb kezének öt ujját s be nem sorakozik a Budapesti Ujságírók Egyesületének nyugdíjas tagjai közzé.

A nagyvárad *Szabadság* vasárnapi számában jelent meg az a cikk, amely impulzust adott a fentiek elmondására. Debreczenről szól s olyan modorban tárgyalja le városunkat, amely a napi sajtóban szokatlan. Pügris, hülye város vagyunk a *Szabadság* szerint. Köpködő civisek, obskurus alakok fészkelték be magukat falaink közé. Kálvinizmusunk, improduktív épp úgy, mint közéletünk. Főiskolánk nulla, szellemi életünk alatt jár. Szóval teljes butaságban sinylődünk s csak azért érdemes bennünket tanulmányozni, hogy más derék, haladó, erős szellemű, modern város épp ellenkezőjét tegye annak, amit mi teszünk!

És kapjuk mindeme pocskondiázást azért, mert valami obskurus elme azt az otromba, hülye hazugságot röpitette szét az országba, hogy törvényhatósági bizottságunk azért nem nevezte el színházunkat Csokonai nevére, mert az bohém volt!

Ennek a hazug hirnek terjesztőjét keressük és ha megtaláltuk — leszámolunk vele. De le kell számolnunk azokkal az urakkal is, akik az utóbbi időben sportszerűleg becstelentik meg ezt a várost, a kiknek sorában, fájdalommal látom, ott van az én nagyon sokra becsült, erős tehetségű — minden ízében hivatott tollu ujságíró kartársam, Biró Lajos is. Őt szükségesnek tartom meggyőzni arról, hogy ez egyszer az igazságtalanság jegyében mártotta tollát — nem mondom, hogy epébe!

Mondhatom Biró Lajos barátomnak, hogy ha egészséges közszellem — a haladás nagyméretű politikája valahol beinstruálódott a lelkekbe — úgy ez a hely Debreczen. Ha valamelyik város

igyekszik nyugateurópai nivóra jutni, ugy ez a törekvés első sorban Debreczenben van meg.

Nem nevel ugyan a közélet számára nappali színjátásokat, embereit inkább az akaraterő, az erős, férfias becsületesség jellemzi, mint a lavirozó diplomácia, de ez a színészkedés nélküli puritánizmus is tudatában van annak, hogy a nyugateurópai nagy kulturvárosokat utólrni első feladata Debreczennek.

Hazugság az, hogy Debreczen nem termel — kálvinizmusa improduktív s irtózik minden nemes dolog kezdeményezésétől. Balga beszéd, hogy kifele nincs erkölcsi súlya. Debreczen igenis termel... Irodalmi élete van olyan, mint Szegedet kivéve bármely más városnak, kulturája felette áll Nagyváradnak. Közoktatása előtt Biharmegye tanfelügyelője hajtotta meg a lobogót. Művészi élete jelentős; színháza nem vegetál, mint a másodrendű nagyvárad színház. Főiskolája olyan, a minőt Nagyvárad álmában sem kap. Még kulturpalotája is előbb lesz, mint Nagyváradnak. A mit Nagyváradnak sajtója tagad — mert csak ezt tagadja — én állítom. És én jó lélekkel állíthatom, mert itt élek ebben a városban. De Biró Lajos kartársam csak a Budapesti Napló szellemeskedése után ismeri Debreczent — töltvén e városban egész életében mindössze két délutánt. És ha nem ismeri Debreczent — intelligens ember létére nem szabad lett volna azt a képtelen vádat elhinni — és parafrázisokkal ellátni, hogy Debreczen azért nem nevezte el színházát Csokonai színháznak, mert a mi nagy lantos Vitéz Mihályunk bohém volt. Fel kellett volna tételeznie, hogy talán mégis akad Debreczenben olyan ember, a ki ez ellen a szellemi nyomorékság, gondolat hűdöttség ellen tiltakozott volna. Pláne akkor, a mikor Debreczen egészen a Csokonai kultusz városa. Itt áll ércszobra, gyönyörű síremléke, márványtáblás szülő- és lakóháza két külön utcában, dicsőségét hirdeti a Csokonai irodalmi kör, egy pár más intézmény — és kultuszának hűséges ápolója — a főiskola. A hol majd minden lépésnél Csokonai nevére bukkannak, az a város nem olyan esztelen, hogy kitagadja szülöttjét az apothéozis után azzal az indokolással, hogy bohém volt.

Kedves barátom Biró Lajos, te aki mélyen szoktál szántani s gondolataidat mindig fegyelmeztetted, ez egyszer felültél a mi ellenségeinknek (a kik tudja az ördög miért ellenségeink). A Budapesti Napló után indultál el s felületességeden nagyon lebecsülted Debreczent. Mi nem követünk téged ezen az uton, pedig a papiros türelmes ugy-e? Sőt inkább azt üzenjük, hogy a te derék tolladat forgasd továbbra is az igazságért. Mennyivel igazabb, szebb és hatalmasabb dolog lesz, ha megírod az oláhság félelmetes tengerével körülvett biharmegyei magyar polgártársainknak, hogy küzdelmükben mindig számíthatnak az erős és első sorban magyar Debreczenre. Szá-

míthat reá a sok küzködéstől, hatalmas erőszaktól, becstelen politikai rendszerektől elgyötört Biharmegye, de számíthat reá majd Nagyvárad is. (s. b.)

Meghalt a felesége után.

Öngyilkos aggastyán.

Debreczen, aug. 26.

(Saját tudósítónktól.) Nádudvaron öngyilkosságot követett el egy nyolczvan esztendő öreg ember. Tegnapelőtt hajnalban felakasztotta magát gazdája tanyáján az ólban. Halálának — erős elhatározásának szomorú háttere van. Amolyan tragikus végű kis paraszt regény, amely a maga egyszerűségével hatja meg a lelkeket.

Az öreg Varga András egy hosszú emberöltőt élt hűséges hitestársával, jó lelkű feleségével. Mult esztendő november havában halt meg ez a jó asszony, a ki hűségesen gondját viselte mindvégig az ő urának. Ahogy koporsójára rágördültek a hantok, az öreg Varga András szívére ráborult a keserűség árja. Hiába vigasztalta fia, menyé, hiába igyekeztek homlokáról elűzni a borut unokái — az öreg nem vidult fel többet. Nagy bánatában ezelőtt két hónappal gyufaoldatot akart inni, de szerencsésen megakadályozták. Most, hogy a mezei munka javában folyik, az öreg munkaképtelen Varga András többször maradt egyedül. Tegnapelőtt aztán szomorú tervének kivételére használta fel az egyedüllétet. Bement gazdájának Bökönyi Imrénének óljába és ott a gerendázatra felkötötte magát. Öngyilkosságát csak másnap vette észre menyé, ifju Varga Andrásné

Az öngyilkos aggastyán hulláját Lonsoczy Almos dr. megyei főorvos vizsgálta meg. Miután az öngyilkosság kétségtelenül megállapított, engedélyt adott a hulla eltemetésére. Nagy részvét kísérte az öreg Varga András utolsó útján. Koporsóját a felesége koporsója mellé helyezték, a hol most már elpihen az öreg munkás bánkódó szíve.

Elgázolt gyermek.

A lóvonat kerekai alatt.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délután 2 óra tájban a Kossuth-utcán. A lóvasut elgázolt egy 6—7 évesnek látszó gyermeket, Lakatos Józsefet. A nehézkes kocsi keresztül ment a gyermek mindkét lábán s összeroncsolta teljesen. A rendes sebeséggel haladó kocsin rajta volt a kocsison és kalauzon kívül Fodor ellenőr is. — Egyikőjük sem vette észre a gyermeket s most sem tudják megfejteti, hogy került a kerekék alá. A legtöbb valószínűség még Kun László kocsis előadásából látszik ki. Szerinte a gyermek felakart ugrani a kocsi első lépcsőjére, de lecsuszott s visszaesve lábai a kerekék alá kerültek. Az eset részleteit az alábbiakban közöljük.

Kevéssel 2 óra után indult el a városházai állomásáról a lóvonat. A kocsin csak hárman voltak: Kun László kocsis, a kalauz és Fodor ellenőr. A Kossuth-utca 20. számú ház elé érve, egymásután kettőt zökken a kocsi. A kocsi hátsó részében lévő kalauz és Fodor ellenőr kíváncsian hajoltak vissza, hogy megtudják, mi okozta a zökkenést. Az eléjük tárult látványtól meg-

borzadtak. A kocsi alól egy 6—7 évesnek látszó gyermek véres teste került ki. Óriási fájdalmától eszméletlen állapotban, halotthalványan, összezúgrodva feküdt a gyermek a sínek mellett. Két lába, melyen a kerekék keresztül mentek, borzalmasan összeroncsolta feküdt a sínen.

Fodor leugrott a kocsiról s a közelben állomásozó rendőrért sietett, kinek segélyével a gyermeket beszállították a közelben Rickl Antalnál, mint kocsis szolgáló szüleihez, kiket a szerencsétlenség mélyen sujtott. Az első segélyben a közelből odahívott dr. Brunner részesítette. Hosszas fáradozás után sikerült a vérzést elállítani s a szerencsétlenül járt gyermeket röviddel utóbb kocsin a közkörházba szállították.

A gyermek sérülései, amennyiben lábai eltörték súlyosak, az orvosok azonban biznak felgyógyulásában.

A rendőrség Kun László kocsis ellen megindította a vizsgálatot.

* **A Csokonai körből.** Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára, ismét átvette a kör titkári teendőit, hivatalos óráját vasárnaponként délelőtt 10—11-ig tartja a kör új helyiségében, a Tisza palotában.

* **A felügyelő bizottság ülése.** A városi tanács felügyelőbizottsága tegnap délután négy órakor ülésezett folyó ügyek elintézése végett a városháza könyvtártermében. Az ülésen Komlóssy Dezső elnökölt.

* **Debreczeni gazdák a pozsonyi kiállításon.** A pozsonyi országos gazdasági kiállításon debreczeni gazdáink is tanulni akarnak. — Hogy mindent gondosan és alaposan megtekintsenek, csatlakoztak ahhoz a felhíváshoz, a melyet a gazdasági egyesület elnöksége bocsájtott ki társas kirándulásra. A kiránduló gazda csoportba, melyet Rácz Lajos gazdasági egyesületi titkár fog vezetni, eddig jelentkeztek: ifju Bányai István, Polgári József, Balogh Ferenc, Balogh István, Farkas Albert, Zöld János, Polgári Bálint, Szücs István, Szentesi János, ifj. Kertész János, Király József. A debreczeni gazda csoport szeptember 10-én este indul el Pozsonyba, a honnan szeptember 14-én indul hazafelé gőzhajón. A négy napos ut 50—60 koronába fog kerülni. Jelentkezéseket még elfogad Rácz Lajos gazdasági egyesületi titkár.

* **Ülések az ipartestületnél.** Az ipartestület elöljárósága e hó 28-án, csütörtökön tartja rendes havi ülést, melynek elég fontos tárgyai lesznek. Tegnap délután a békéltető bizottság ülésezett Berceky Lajos iparhatósági főnök elnöke alatt.

* **Segédek a főrásznó ellen.** Egy rövidke hirben csak tegnap emlékeztünk meg arról, hogy özv. Altner Sándorné ellen egyik volt segédje, milyen csint akart elkövetni s ma már újabb reá vonatkozó eset fogalkoztatja a rendőrséget. Most egy másik segédje Volker Ede esküdtött ellene és meglopta. Összeszedte az üzletben található műszereket, saját igazolványát és bucsuzás nélkül távozott. A lopott holmival

ugyan nem messze jutott, mert mint tegnap este a rendőrséget értesítették, Hadházon elfogták a csendőrök.

* **A Kossuth-ünnep világitási bizottsága.** Körner Adolf tanácsnok elnöklésével szerdán délután három órakor a városháza nagytanácstermében ülést tart. Az ülésen a szeptember 16-iki kivilágítás részleteit s a megteendő intézkedéseket beszélik meg.

* **Az általános házbéradó.** A város kocsija halad elől. Hárman ülnek benne: Hank pénzügyi tanácsos s az összeíró bizottság két tagja. — Utána rozoga alkalmatlanság finánczokat viszen. A házbéradót akarják kipréselni hátul, de az első kocsi jobban fut s bajosan engedi magához a másikat. Hosszu, kényszeredett erőlködés ez és mondhatjuk, urak, hogy a milyen felesleges, olyan erőszakolt, jogtalan. — Az összeíró bizottság végén tart már a felülvizsgálati munkának. Már a város külsőségein folyik a kocsiházás és a kates lakrészek összeírása.

* **Szakosztályi gyűlések.** Az ipartestület elöljárósági üléseinek tárgysorozatát most készítik elő a szakosztályok. Tegnap délután a lakatosok és bádogosok gyűlésezték, ma délután három órakor a szabó, négy órakor pedig a csizmadia-szakosztály tart rendes ülést.

* **Estüvő.** Ma, augusztus 26-án esküszik örökhűséget Somossy László Závery Leonának, dr. Závery Sándor fővárosi orvos és izsáki nagybirtokos leányának Izsákon.

* **A Kossuth-ünnepély napjának kérdéséhez.** Szinay Gyula volt országgyűlési képviselő és a debreczeni függetlenségi és 48-as párt egyik oszlopos tagja nyílt levelet intéz a Kossuth-ünnepélyt rendező bizottság elnökéhez Komlóssy Arthur városi főjegyző, polgármesterhelyetteshez, kérdésbe tevén, miért nem szept. 19-én ünnepeljük Debreczenben Kossuth Lajos születésének 100-ik éves fordulóját. Habár jól tudjuk, mi vezette a bizottságot a debreczeni ünnepélyeknek 2 nappal előbbre helyezésénél, mindazonáltal fent hagyjuk a feltett kérdésre való válaszolást a rendezőbizottságnak, mely bizonyára megtalálja a kellő formát a válaszadásra és a kedélyeknek megnyugtására.

* **Pinczerek gyűlése.** A debreczeni pinczér egyesület, az országos pinczér egyesület helyi választmányának megalakítása végett folyó hó 28-án éjjel két órakor ülést tart az Angol királynő vendéglőben.

* **Kik akarnak pályázni?** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara lapunk utján a következő pályázatokra hívja fel az érdeklődők figyelmét: A Heller M. és Társa budapesti cégnek a kamarával közölt értesítése szerint, az idei gyapju aukció második sorozata f. évi szeptember hó 24-én és 25-én tartatik meg, mely körülmény az érdekelteknek azzal a figyelemzetéssel adatik tudtára, hogy ezen az árverésen csakis a f. évi szeptember hó 10 ikéig beérkezett gyapjuk vehetnek részt. — A Budapesten székelő Gergely és Molnár behozatali és kiviteli ügynökség irodája tudatja a kamarával, hogy a magyar ipar-cikkek kivitelének terjeszthetése szempontjából Dél-Afrikának egyik városában Johannesburgban fióküzletet nyitottak, mely körülményre az érdekeltek kereskedő és iparos-osztály figyelmét ezennel felhívjuk. — A m. kir. államvasutak igazgatósága különféle kékfektető árú szállítására pályázatot hir-

detvén, felhivatnak ajánlattevők, hogy idevonatkozó ajánlataikat ezen igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályhoz a f. évi szeptember hó 13-ikáig nyujtsák be. A m. kir. államvasutak igazgatósága, üres petroleumos hordók eladása iránt pályázatot hirdetvén, az érdekeltek egyéb feltételeket a kamara hivatalában tudhatnak meg. Lejárati határidő f. évi szept. hó 19-ke.

* **Rácz Béla** bankirodája pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl a legolcsóbb kamatra, utólagos csekély díj mellett. Iroda Debreczen, Csapó-utca 12.

* **Iparos ifjak Kossuth-ünnepé.** A legújabb Kossuth-ünnepség terve az iparos ifjaké, a kiknek egylete mindég hiven ápolta a hazai nagyok kultuszát. Az iparos ifjak rajongó hódolattal adóznak a legnagyobb magyar emlékének s kegyeletük bebizonyítására az országos ünnep napján, szeptember 19-én Kossuth-ünnepet rendeznek. Ez ünnepély méltó programjának összeállításán most dolgoznak az iparos ifjak. Az emlékünnepe az ipartestület disztermében fog lefolyni.

* **Értesítés az új főgimnáziumról.** Alulírott főgimnáziumi bizottság ezenel tudomására hozza az érdekeltek szülőknél, hogy főgimnáziumunk az 1902—3 tanévben teljes nyolcz osztálylyal nyílik meg s hogy a felvételek folyó évi szeptember hó 1., 2. és 3-ik napján a főgimnáziumi igazgatóság által eszközöltetnek; és pedig szept. 1., 2-ik napján csak helybeli katolikus vallású, 3-ik napján a helybeli és vidéki más vallású tanulók számára. *Ugyanezen sorrend tartatik be a szept. 1—3 ig tartó felvételi idő alatt is.* — Intézünkben jelenleg járó tanuló ifjak a felvételi idők bármily napján jelentkezhetnek és felvétetnek. — Az első főgimnáziumi osztály mellé — ha elengedő számban jelentkeznek növendékek — párhuzamos osztályt állítunk. F. évi szeptember hó 26. és 27-én tartanak a felvételi- és magánvizsgálatok, szeptember 29. és 30-án pedig a beiratások. Felvételi díj fejében minden tanuló 10 koronát, tandíj fejében pedig — mely minden vallású növendékre egyenlő — egész évre 60 korona fizetendő; a tandíj négy egyenlő negyedévi előleges részletben is fizethető. 1902. október 1-én a tanév ünnepélyesen megnyitatik. Kelt Debreczenben, 1902. június hó 18-án. A róm. kath. főgimnáziumi bizottság.

* **A gyermekgyilkos anya szabadlábán.** Cseresznyés Zsófia cselédleány ujszülött gyermekét e hó elején a félreeső helyre dobta s így megölte a csöpp ártatlant. A kir. ügyészség akkor letartóztatta s vizsgálati fogdába helyezte a vadállatias anyát, kit a vizsgálóbíró már ki is hallgatott. A törvényszék tegnap szabadlábra helyezte Cseresznyés Zsófit, a ki pár hét múlva a törvényszék előtt számol be cselekedetéért.

* **Sok a szegény.** Akadnak olyan jóhiszemű emberek, akik nem csak elhiszik, de állítják is, hogy terjed a jólét, a közönség vagyonosodik. Hogy ez mennyire tévedés, a polgármesteri hivatal most adja ki róla az okmányokat. Mivel közeledik az iskola beiratások ideje, már is százával kéri a szegénységi bizonyítványokat, amelyek alapján a gyermekek tandíjmentesek. A szegénységi bizonyítványok száma évről-évre növekszik, mert hát dühöng nálunk a jólét.

* **A cselédek gyermekei.** A belügyminiszternek egy előfordult eset alkalmából, tudomására jutott, hogy a hatóságok egy része a törvény rendelkezését úgy magyarázta, hogy abban az esetben, ha a nő-cselédnek 20 korona hónapi bére van, akkor nem köteles ennek a törvénytelen gyermekét az államkincstár terhére felvenni, illetőleg elhagyatottak nyilvánítania. A miniszter most felhívja a hatóságokat, hogy utasítsa az előjáróságokat az ellenkező eljárásra, mert az a körülmény, hogy az illető cselédnek 20 korona hónapi fizetése van, nem szolgálhat okul az elhagyottság kimondásának a megtagadására. Ezzel szemben azonban a legszigorubban megköveteli a miniszter, hogy ilyen esetekben a határozatban világosan ki legyen mondva, az anya mily összeggel köteles havonként a gyermek tartásához hozzájárulni s ezt a hozzájárulásösszeget a legpontosabban kell behajtani. A tanács ezt a miniszteri utasítást közölte a kerületi előjáróságokkal s fehlivta a megfelelő eljárás követésére.

* **A patkányirtó szeren-
osétlensége.** Sulyos baleset érte az öreg Steiner Adolfot. A hetvenkétéves ember patkányok irtásával foglalkozik. Tegnap is Balogh Mihály Cserepes-utca 15. házzámu lakos ment érte, hogy kivigye az öreg Steinert a macsi uradalomra. Steiner összeszedte a mester-ségéhez tartozó műszereket, felpakolt a szekérre s azután ő is felszállott. A kocsi elé fogott tüzesvérű lovak egyike valamitől megriadva, ugyanabban a pillanatban rugott hátra, mikor Steiner felszállott. A rugás Steiner lábát érte, még pedig oly erősen, hogy az öreg embert messze elhajította a szekértől. A lópatkója bal alsó lábszárát érte s azt eltörte, kocsin szállították ki a kórházba. Orvosi vélemény szerint állapota sulyos, mert csont nyíl törést szenvedett, mely végzetessé válhatik a 72 éves agg emberre.

* **Talált napernyő.** A Nagyerdőn tegnap este egy napernyő találatotott. Igazolt tulajdonosa átveheti szerkesztőségünkben.

* **A főispán és a vicinális.** Megállt a vicinális az állomáson. Utazott a vasuton egy főispán is. Vadregényes völgy tárt az utasok elé. Maga a főispán is leszállott, hogy egy kis friss levegőt szivjon a növényzet üde lehelletéből. Leszállott és sétálgatott — de már kissé hosszúnak tñnt föl előtte a vonat tartózkodása. A főispán elszívott egy cigarettát a vonat nem indult. Elszívott egy másikat, a vonatvezető még mindig a gőzparipa mellett állott. A főispán a harmadik cigarettára is rágyujtott, de mikor ezt is elfüstölte, már akkor kijött a sodrából és paprikásan támadt rá a kalauzra:

— Az ördögbe is, már egy órája ácsorgunk itt? Mért nem megyünk már? Mire várunk?

Amire a vicinális kalauza illő haptákba állva adta meg a magyarázatot:

— Kérem alássan: éppen a méltóságos urat várjuk, hogy mikor tetszik már beszállni?

* **Fényképek a váróteremben.** Az új vasuti indóház I. és II. osztályu várótermeit a mai naptól kezdve igen diszes és gyönyörűen kidolgozott fényképek fogják díszíteni. Hatalmas, több méteres keretben a fényképszípar remekei ezek a képcsoportok, melyeket Némethy József fényképész állít ki, hogy az átutazó közönség is megismerhesse az ő művészetét, no meg — legalább fénykép nyomán — Debreczen szépeit is.

* **Tegnap halottak.** Tegnap, az anyakönyvi hivatal bejegyzése szerint, a következők hunytak el Debreczenben: Borbély Zsófia ev. ref. 16 éves, Rácz Kálmán rk. 5 éves; Verebei Margit ev. ref. 3 hónapos; Kis Mihály ev. ref. 3 hónapos; Nagy Kálmán ev. ref. 4 hónapos; Tóth Zsófia ev. ref. 16 hónapos.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó ismerősök és barátok, valamint az Egyetértés dal- és zenegyulek tagjai és a vagongyári tisztviselők és munkások, a kik szeretett Vaszil Gyula kartásuk és barátuknak temetésén testületileg részt vettek és ez által özvegy nejének és családjának mély bánatát enyhítették, fogadják ez uton neje és családja, valamint rokonai nevében legőszintébb köszönetét.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű-párt és a Kossuth-ünnep.

Budapest, augusztus 25. Báró Podmaniczky Frigyes, a szabadelvű-párt elnöke Széll Kálmán miniszterelnök hártározottan kifejezett kívánságára felhívást intézett a párt tagjaihoz, miszerint a jobbára képviselőkkel alakult Kossuth-ünnepet rendezendő országos bizottság által hozzájuk intézett felhívásokat vegyék tudomásul.

Wlassios legújabb rendelete.

Budapest, augusztus 25. Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter szabályzatot dolgozott ki, az ifjúsági iratok megbírlata, jegyzékbe iktatása és mikénti használatáról. A szabályzatot közzéadta. A szabályzatot közzéadta. A szabályzatot közzéadta.

Carupano elfoglalása.

Washington, augusztus 25. Az Egyesült-Államok carracasi követe azt táviratozza, hogy a kormánycsapatok újra elfoglalták Carupant a nélkül, hogy ellentállásra bukkantak volna.

Marosvásárhely új főkapitánya.

Marosvásárhely, augusztus 25. Marosvásárhely sz. kir. város rendőrfőkapitányává Hegedüs Sándort, Szilágy-Somlyó város főkapitányát nevezte ki Marosvásárhely szab. kir. város és Maros-Tordavármegye főispánja. Hegedüs Sándor mint hírlapíró kezdette meg pályáját és Hamvai Sándor néven nemsokára a vidéki írói gárda egyik kitünősége lett. Mint közigazgatási szakíró is feltűnt munkáival. Csak később lett rendőrtisztviselő és e téren is oly tekintélyre tett szert, hogy az 1893-ban Budapesten tartott országos rendőrkapitányi kongresszus elnökévé választotta. A főispán választása tehát minden tekintetben valóban érdemes férfiúra esett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A vizsgálóbíró itthon.** Hoffmann József vizsgálóbíró hazaérkezett s ma veszi át hivatalának vezetését Szoboszlai

Sándor helyettes vizsgálóbírótól, ki szept. hótól kezdve Deák Eerenz Bíró resszortját, a polgári perek vezetését fogja átvenni.

§ **Lopás a Bosznay-üzletben.** A Bosznay-czég Kossut-utcai üzletéből ez év elején mintegy 50 korona értékű vászon eltűnt. A rendőség csakhamar kézrekerítette a tettest Gabnai János kéményseprő személyében, a ki már hat ízben volt lopásért büntetve. A fenti lopást megelőzőleg egy héttel szabadult ki a nagyváradi börtönből, hol szintén lopás miatt ült. A debreczeni törvényszék tegnap ítélkezett Gabnai felett s mint visszaeső bűnöst két évi fegyházra ítélte. Gabnai, ki életének körülbelül felét börtönben töltötte, megnyugodott az ítéletben.

§ **Szabadságon.** Horváth István kir. ügyész helyettes ma kezdi meg négy hétre terjedő szabadságát. A szüneti tanács tegnapi ülésén már dr. Galánffy ügyész képviselte a közzéadta.

§ **A kirakat tolvaj.** Kiss Gyula legkönnyebb módját eszelte ki a lopásnak. Elhaladt a Schwartz Viktor üzlete előtt s látván az ott kifüggesztett szönyeget, ezek közül egyet a vállára kapott s elakart illanni zsákmányával. — A furge kereskedőség után a rendőr elébe került s egyesített erővel elfogták a menekülni akaró Kiss Gyulát. A törvényszék tegnap tartott főtárgyalásán a vádlottat, ki notorius tolvaj, félévi börtönre ítélte.

§ **Tanácsjegyzői berendelés.** — Plósz Sándor igazságügyminiszter dr. Üdényi Nándor, nem rég kinevezett jegyzőt a kir. ítélőtáblához tanácsjegyzői állandó szolgálattételre rendelte be. Dr. Üdényinek gyors egymásutánban második kiténtetése ez.

§ **A magyarfaló képviselő.** (Távirat.) Böven irtunk annak idején a törökbecsei kerület képviselőjének, Pavlovics Lyubomirnak gyalázatos afféjéről. A szerb nemzetiségű képviselő tudvalevőleg a nagy kikindai vasúti állomáson tetteleg bántalmazott néhány iskolásfiút, a miért ezek a magyar himnusz énekelték. Pavlovics ellen bűnvádi vizsgálat indult meg s ennek eredményeként — a mint ma Nagy-Kikindáról táviratozzák — dr. Vaszkó Endre királyi ügyész tegnap terjesztette vádindítványát az odaváló törvényszék elé. A királyi ügyész Pavlovics Lyubomirt a magyar nemzet ellen való izgatás címén vád alá helyezni kéri.

§ **Nem esküdtött hamisan.** Lapunk augusztus 5-iki számában megírtuk, hogy Érczy Kálmán mikespécsi mérnök és földbirtokos hamis eskütétel miatt pert indított Tóth János parasztagazda ellen. Czukorrépa földet bérelt Érczytől Tóth János s mivel két szerződést is kötöttek a felek, Tóth ahhoz alkalmazkodott, mely holdanként nem 60, hanem 50 krajczár bérleti összeg fizetésével járt. Erre megis esküdtött a járásbíró előtt. A törvényszék Érczy Kálmán feljelentésére már tárgyalta ez ügyet s akkor újabb tanúk kihallgatását rendelte el. Tegnap kihallgatták az összes hivatott tanukat s ezek vallomásai alapján a törvényszék felmentette Tóth Jánost a hamis eskü vádjá

alól. Érczy Kálmán, mint pótmagánvádoló, megfeleltette az ítéletet a királyi ítélőtáblához.

HIREK.

Ejjeli posta.

× **Kossuth sirjára.** (Éjjeli express tudósítás.) Kossuth Ferencz tegnap Olaszországból Budapestre érkezett. Ma délelőtt kiment a kerepesi-uti temetőbe és úgy a saját, mint az öcsese Kossuth Lajos Tivadar nevében koszorut tett atyja sirjára. Kossuth Lajos Tivadar szeptember közepe táján fog Budapestre érkezni, hogy jelen legyen a szeptember 19-iki Kossuth-ünnepen. Ma délután 4 órakor a Kossuth Lajos női egyület testületileg kivonul a kerepesi temetőbe és koszorut fog helyezni Kossuth Lajos sirjára.

× **Rablótámadás az Arénaton.** (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő rablótámadás színhelye volt az éjjel egy óratájban a budapesti Aréna ut. A Király-utca közelében haladt Wellisch Józsefné, született Pollák Sarolta, a sógorával és nővérével, a mikor egyszerre elébe toppant Szabó Sándor péczeli születésű 25 éves vasesztergályos, a kinek sem lakása, sem foglalkozása nincsen. Egyenesen Wellischnéhez ugrott és letépte nyakáról aranylánczát, a melyen aranyórát viselte. Azután futásnak eredt. A járókelők azonban utána futottak és elfogták. Átadták a rendőrségnek, a hol azonban már csak a lánczot találták meg nála. Kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

A közönsasztalnál összegyűlt társaság a ház urán és urnóján kívül, Edith, Klára Milburn Ralph és Evelyn Lionelból állott, ki félórával előbb érkezett, hogy a családdal együtt reggelizhessen.

Nem volt csoda, ha Edith, atyjának egészsége felett aggódott, mert mióta öt utólszor láttuk rendkívül megváltozott. Szemlátomást megsoványodott, arca meghalványult s ama halotiasan sárga sápadtság fogta azt el, mely titkos bajt gyantit. Arczvonásai sokkal élesebbekké váltak s szemét sötét karika vette körül. E férfinál minden orvos első tekintetre átlátta, hogy itt szervi betegség uralkodik, s azért nem tudták magokat még eddig az orvosok tájékozni, mikép vehessék annak elejét.

Az öt gyógykezelés alá vevő orvosok először ama hiedelemben voltak, hogy valamelyik főszerv van megtámadva, de behatóbb orvosi vizsgálat után arról kellett meggyőződnie, hogy minden szervi rész a legjobb rendben van és gyomor bajnak tulajdonítják azt, a mit magoknak megfejtetni nem tudtak, hogy járatlanságukat elpalástolhassák.

Evelyné asszonyság diszes reggeli pongyolájában oly igéző volt, mint rendszeren mindig s a férje iránt való előzőkeny figyelme is még mindig a régi maradt, hol egy, hol más izletes falatot, vagy csemegét

eröltetett rá s tulboldognak látszott lenni a házi ur oldala mellett. Edith, ki egészen másnemű szépség volt, mint bájos mostohája, üde és szép volt, mint a viruló rózsza. Midőn ott az asztalnál ült, a napsugarak játszottak pompás hajával s arany fényörömmel árasztotta el. Derakához szorosán simult öltözte gyönyörű s hajlékony termetét a legelőnyösebben emelte ki. Arczkifejezése komoly volt s olykor aggályos tekintetet vetett atyjára. Milburn Ralph legfőbb foglalkozása volt Edithet kísérni figyelemmel s szeméből nyilván ki lehetett olvasni ama szenvedélyt, mely belsejében égett. Klára és Lionel közel egymás mellett ültek s annyira el voltak foglalva egymással, hogy azzal, mi körülöttük történt, nem sokat törődtek.

Kedves Robertem, — szólt Evelynné asszony, férjére tekintve látszólag ragyogó szemével. Te ma mit sem eszel. Talán nem jól érzed magadat?

Folyt. köv.

Az őrangyal.

Regény.

Írta: **Thán Gyula.**

Folytatás.

Hortoványi Pál igyekezett előzőkeny, szívélyes, udvarias lenni. Szóval tartotta a szép asszonyt, leendő anyósát s Lánczyhoz hasonlóképen biztosította róla, hogy legszentebb törekvése lesz a Jolán kisasszony életét boldoggá tenni.

Bogáti Péterné egykedvű, sőt lehangolt volt. Az ő szíve bánattal volt teli. Érezte súlyát, fájdalmát nehéz szerepének. Feláldozza drága gyermekét, szép leányát, a kinek jövőjét annyi rózsás álom közt szötte-fonta boldogan s feláldozza önmagát is. Ez a tudat bántólag hatott lelki állapotára. Hallgatta Hortoványi beszédét, de gondolata más felé kalandozott. Kibontakozást keresett a nehéz helyzetből.

Ezalatt Jolán felkereste lakásán a nagyszonyt, a ki midőn kedves vendégét fogadta, uralkodni igyekezett fájdalomán. Jolán hozzá sietett, megcsókolta kezét, arcát s azután szeretetteljes hangon mondta el a vizasztaló szavakat.

Kedves nagyszony, örömhírrel jövök. Estére már itthon lesz Béla s a keblére ölelheti.

Tudom, tudom kedves gyermekem, drága őrangyalom. De azt is tudom, hogy azért nagy áldozatot kívánnak tőled. Nem fogom megengedni, nem engedhetem meg, hogy te ilyen áldozatot hozzál. Te már megmentetted az életemet, megédesítetted szeretetteddel napjaimat. Mindezzel hatalmasan bebizonyítottad, hogy ragaszkodol hozzám. Nekem ez elég. Ujabb áldozatot nem fogadok el. Isten azt akarta, hogy Ábrahám feláldozza fiát. Az akarat már megvilágosította Ábrahám lelki állapotát. Te is felakard áldozni magad; elég nekem az akarat s az a tudat, hogy ez komoly szándékok. Itélni tudok belőle. Itélni azt, hogy életedet is kockára teszed érettem; a boldogságodat is feláldozod az én nyugalomért. Azt, hogy szándékokat végre hajtsd, nem engedem meg. Te fiatal vagy, szép vagy, nemes vagy. Kit illet hát meg a boldogság, ha nem az ilyen angyalt? Én gyöngye, reménytelen nő vagyok, hozzá világtalan. Tőlem a társadalom nem várhat semmit. Én meg fogok nyugodni sorsomban. Te leszel az én gyermekem, az én leányom, téged foglak szeretni s jövő napjaimra te benned, a te boldogságodban akarom feltalálni a magam boldogságát is.

(Folyt. köv.)

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a rajz szerinti **emlékképet** készítették s az országos bizottság által elfogadtattott.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellét ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izlése szép és tartós kiállítás mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

fő-éri üzletében, ára **24 fillér (12 kr.)**
ismételadónak kedvezmény.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhetőek:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Douches satinnok.

Több ezer méter maradékok

féláron.

Főtér, a főtőzsde mellett.

Szöllő csomagoláshoz

fagyapott, zsák-zsineg, zsákok és dohányzsineget legolcsóbban

vehetünk

NEUMANN és WEISZ

festék-, zsiradék- és olajok nagy raktárában,

Debreczen, Hatvan-uteza 5. sz.

(Bignió ház.)

A cséplési idény beálltával

van szerencsém ajánlani a legjobb minőségű

gépölajokat, továbbá zsirt,

valamint **olajfesték- és padlómaszat** legolcsóbb árszámítás mellett.

Térei József utóda,

zárólagos festék- és zsiradék raktára.
Debreczen, Havan-uteza 13. sz.

Legolcsóbb és legnagyobb Czipő-áruház

Neumann Testvéreknel

a Tisza-palotában.

Van szerencsénk a m. t. vevőközönség becses figyelmét felhívni dusan felszerelt, házilag készített férfi női és gyermek

cipők, csizmák

ugyszintén ujjonnan érkezett divatos férfi és fiu

kalapok,

valamint más uridivat cikkek nagy raktárunkra, mely cikkek feltűnő olcsó árakban bocsájtjuk jelenleg a t. vevő közönség rendelkezésére.

Kérjük szives meggyőződését.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Vasúti és vaggongyári munkások figyelmébe nagy választék saját készítésű férfi csizmákból.

Pártoljuk a hazai ipart!

Czibalom részletfizetésre si

4 évi jótállás mellett mindenféle alkatrészei, javítása, hangolása, átalakítás, czibalom basszus hur 1 drb 18 fillér, minden olcsóbb, mint bárhol, angol hur 70 fillér 1 karika, czibalomverő 1 korona. Czibalom tanítást itt elfogadok, kinek nincs czibalmá órákat adok hies czibalmot 3 hangos, ingyen tanítás. Szülők figyelmébe! Iskola hegedű 6 koronától értékes finom mester hegedű 800 koronáig, kitűnő húrok, hegedű alkatrészek, mindennemű hangszerek nagy raktára, mindennemű hangszerek javításait bármilyen komplikált is elfogadom. Elismerő levelek, a hangszer készítése megtekinthető, mert nem csak ráírjuk, hogy saját készítmény. Zongora és czibalom hangolást elfogadok, régi hangszert veszek, vagy becserelek, becses pártfogást kérve.

Hangszer-terem és műhely: főtér 41. sz. I-ső emelet.

Tisztelettel:

KOMÁROMI M,

mű- hangszer készítő, — a miskolci zeneiskola és több zenekar szállítója.

Uj szénraktár

Tiszteit Háziasszony!

Vasaláshoz legjobb a

Retorta Bükkfaszén.

Elmaradnak a szén vasalás kellemtelen következményei. Nincs rossz levegő, főfájás és szédülés, mert a

Retorta Bükkfaszén

vegyi uton van minden az egészségre káros anyagtól megtisztítva. Száraz, minden szag-, gáz-, füst és láng fejlesztés nélkül ég.

Nem poros, mint az erdei eddig használt szén s így harmadával kevesebb elegendő, ugyan ahhoz a munkához.

Kapható:

Friedmann Józsefnél Piacz-u. 26.

Főtőzsde udvar.

Apró hirdetések.

Ellátásra fiu vagy leány özvegy uri nőnél felvétetik. Varga-u. 32.

Vadrózsa. Levele van. Tessék átvenni.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

Egy intelligens fiatal ember teljes ellátást keres keresztény uricsaládnál, lehetőleg utcai szobát közel a főpostához. Ajánlat „Ellátás” jelige alatt, Debreczen, főposta.

Varrónőknek egy jó karban lévő Zinger varrógép olesó árért eladó Mórcaz telep 20.

Közjegyzői helyettes helybeli irodába kerestetik. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

„Csunya leány” levelét várva várja a jelzett időre a Szalmajogász.

„Gondviselőnek” levele van.

Varróleányok felvétetnek és tanuló leányok fizetéssel elvétetnek. Darabos-utca 35.

Házmester és mint boltiszolga felvétetik, Schwarz butorgyár, Piacz u. 71. sz.

5 szoba, három konyha, az egész udvarral november 1-re kiadó, Csemete-u. 6. sz.

9-és fél nyilas tanya föld eladó a Szepesen. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

Haszonbérbe keresek 400—500 holdig levő földet. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

I-a Portland és Román cement legolcsóbban beszerezhető **Fazekas Kálmán festék, zsiradék és petrolium** kereskedőnél Hatvan-utca 4. Tessék meggyőződni!

Vas esztergályozást a legolcsóbban vállal Preizler Mór lakatos a törvényszék mellett.

Tanuló felvétetik Máyer János rőfös és rövid-áru üzletében (Dégeufeld-tér).

Kerékpár kitűnő jutányosan eladó Kurián órásnál. Biedermann palota.

Két intelligens fiatal ember a Gondy és Egey fényírdájában rövid időre tanulóknak felvétetik, tudomány és tehetségéhez kellő fizetés mellett.

Szép és művelt fiatal leány ismeretségi vágyom. Levelek e lap kiadójába „Fel a flirtre” jelige alatt.

Két szobás lakás irodahelyiségnek kiadó. Ugyanitt egy Wertheim szekrény eladó. Széchenyi-u. 12 sz.

A Séta-kert belső járásán, a nagy-erdei parkhoz vezető magán uttal 835 □ önyi, híres gyümölcsfákkal, bor- és fajszőlővel beültetett terület etadó. Értekezni lehet a Debreczeni első lakárpénztár titkárával.

Hatvan-utca 50. számú ház eladó; 1¼ nyilas ondódi földje külön is eladó.

Egy butorozott szoba, két fiatalember részére aonnal kiadó. Vörösmarty-u. 14. szám.

Két szabó segéd nagy munkára alkalmazást nyer Breznyczy Mihály szabónál, Hajdu-Böszörmény.

A tégláskert II-ik járásán, a kapuhoz közel 913 öl fekete szántóföld, tengeri terméssel együtt eladó. Értekezhetni lehet a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárával,

Szép írásu fiatal ember irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló felvétetik Flaschner György kárpitos és diszító üzletében, Piacz-u. 55.

Fűtő azonnal felvétetik cséplésbe. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak!

A „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság”

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű, erőátételes

Borsajtói és Szőlőszűzői.

Eladás egyedül a gyártelepen: Péterfia végén, a hadházi utcában.

Eladó ingatlanok.

1.) Debreczenben, a Tóczós kertben II. járás 60. szám alatt fekvő és Konrad Gyula tulajdonához tartozó 1 hold 1192 □ öl szőlőskert függő termésével együtt, akár egy tagban, akár részletekben — nevezetesen
a) 20 sor szőlő 1200 forint
b) 20 sor szőlő 1200 forint.
c) 30 sor szőlő 2200 forint (a füves út mellett)

d) az épületekkel ellátott önálló terület pajtákkal és mellékkel együtt 1200 forintért, megjegyeztetik, hogy ezen kertben jelenleg is, még vagy 20 mm. befőzni való ringlószilva, mm. 12 forint és még vagy 30 mm. veres szilva, (mm. 6 forint) van eladó. Értekezhetni a helyszínen a tulajdonosnál a fent irt kertben.

2.) Debreczenben a Pallagon egy kis épülettel ellátott tanya föld, (16 hold és 1031 □ öl) 8000 forintért, (16000 korona.)

3.) Ugyancsak Debreczenben az Ondódon a Széchenyi-utca 50. sz. a. fekvő házhoz tartozó (9 hold 1200 □ öl) szántóföld 4500 forintért (9000 korona.)

4.) Ugyancsak Debreczenben, az Ondódon az Arany János-utca 59. sz. a. fekvő házhoz tartozó (5 hold 850 □ öl) szántóföld 2800 forintért (5600 korona.)

5.) Nyiregyházán, Vizi-utca 21. sz. a. egy faszindelyes csinos kis ház 4500 forintért (9000 korona) eladó és pedig részletfizetésre is a betáblázott terhek átvétele mellett.

Értekezhetni a tulajdonos **Konrad Gyulával**, Debreczenben, akár a fent említett Tóczós kertben, II. járás 60. szám alatt, akár Arany János-utca 59. sz. a.

Csemegeszőlő

piros és fehér Chasselas, Császárkörte, Erdélyi vajonc és pergament körte árusítás nagyban és kicsinyben. — Csemegeszőlő szétküldés bel- és külföldre postán és vasúton megbízás szerint pontosan teljesítettnek, számos megrendelést kér:

Váray József,

kereskedése, Debreczen, városi újbérbház.

Megérkeztem!

Egy kiló pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,

Simonffy-u. 7. sz. új piacon

vas-, zománcozott bádogg-edény

és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.

Mint hogy az árut a

lehető legolcsóbb áron

adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Ernecek József.

Feltűnő eredmény érhető el

a HAJÓS-féle

„Aradi Ibolya-Créme”

használatát által, mely pár nap alatt elmulaszt szeplő, májfolt, bibires, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, ennek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!
A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyéremmel s díszoklevéllel kiüntette.

Ára egy tégelynek 50 krajczár.

Ibolya créme-szappan 35 krajczár. Ibolya-hölgy-por fehér, rózsás és krém színben 1 darab 60 krajczár. IBOLYA-TEJ (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Ovakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis Hajós-féle Ibolya készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál

Hajós Árpád gyógyszer-tára és gyógyszerészeti laboratóriuma
ARAD, Andrásy-tér 22. sz. Budapesten
Török József gyógyszer-tárában

Belényes: Erdélyi László, Eled: Kocsis József
Szlékelyhid: Dr. Bukert Mihály, Kis-Marja
Galasz: Frigyes, Nagy-Szalonta: Czajlik
Győr: Tenke: Somogyi Lajos, Sarkad
Kubányi Kálmán
Debreczen: Tóth Béla gyógyszer-tárában.